

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Kž I 283/06
27.03.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Janka Lazarevića, predsednika veća, Milene Inić-Drecun, Gorana Čavline, Bate Cvetkovića i Veroljuba Cvetkovića, članova veća i savetnika Gordane Burlić, zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog **AA**, zbog krivičnog dela neovlašćeno nabavljanje, držanje i nošenje eksplozivnih materija iz člana 33. stav 3. u vezi stava 1. Zakona o oružju i municiji Republike Srbije, u sticaju sa krivičnim delom izazivanje opšte opasnosti iz člana 187. stav 3. u vezi stava 1. Krivičnog zakona Republike Srbije i optuženog **BB**, zbog krivičnog dela neovlašćeno nabavljanje, držanje i nošenje eksplozivnih materija iz člana 33. stav 3. u vezi stava 1. Zakona o oružju i municiji Republike Srbije, u sticaju sa krivičnim delom ugrožavanje sigurnosti iz člana 67. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakona Republike Srbije, odlučujući o žalbama Okružnog javnog tužioca u Novom Sadu i branilaca optuženih, izjavljenim protiv presude Okružnog suda u Novom Sadu K.298/05 od 21.10.2005. godine, u sednici veća održanoj 27.03.2006. godine, u smislu člana 375. Zakonika o krivičnom postupku, u prisustvu branioca optuženog AA, a u odsustvu uredno obaveštenog Republičkog javnog tužioca, doneo je

P R E S U D U

Povodom žalbi Okružnog javnog tužioca u Novom Sadu i branilaca optuženih AA i BB, a po službenoj dužnosti, **PREINAČUJE SE** presuda Okružnog suda u Novom Sadu K.298/05 od 21.10.2005. godine, u pogledu pravne ocene dela i odluke o kazni, tako što Vrhovni sud Srbije protivpravne radnje optuženog AA, pravno kvalifikuje kao krivično delo nedozvoljeno držanje eksplozivnih materija iz člana 348. stav 2. Krivičnog zakonika, za koje mu utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od dve godine u sticaju sa krivičnim delom izazivanja opšte opasnosti iz člana 278. stav 3. Krivičnog zakonika za koje mu utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od 11-jedanaest meseci i **OSUĐUJE** na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 2-dve godine i 6-šest meseci, u koju se uračunava vreme provedeno u pritvoru od 10.05.2005. godine do 21.10.2005. godine, dok se protivpravne radnje optuženog BB, pravno kvalifikuju kao krivično delo nedozvoljeno držanje eksplozivnih materija iz člana 348. stav 2. Krivičnog zakonika, za koje mu utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od 1-jedne godine, u sticaju sa krivičnim delom ugrožavanje sigurnosti iz člana 138. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika, za koje mu utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od 5-pet meseci i **OSUĐUJE** ga na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 1-jedne godine i 3-tri meseca, u koju se uračunava vreme provedeno u pritvoru od 11.05.2005. godine do 21.10.2005. godine, dok se žalbe Okružnog javnog tužioca i branilaca optuženih **ODBIJAJU** kao neosnovane, a prvostepena presuda u nepreinačenom delu, **POTVRĐUJE**.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Novom Sadu K.298/05 od 21.10.2005. godine, optuženi AA je oglašen krivim za krivično delo neovlašćeno nabavljanje, držanje i nošenje eksplozivnih materija iz člana 33. stav 3. u vezi stava 1. ZOOM RS, u sticaju sa krivičnim delom izazivanje opšte opasnosti iz člana 187. stav 3. u vezi stava 1. KZ RS i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od dve godine i šest meseci, u koju se uračunava vreme provedeno u pritvoru od 10.05.2005. godine do 21.10.2005. godine, dok je optuženi BB oglašen krivim za krivično delo neovlašćeno nabavljanje, držanje i nošenje eksplozivnih materija iz člana 33. stav 3. u vezi stava 1. ZOOM RS u sticaju sa krivičnim delom ugrožavanje sigurnosti iz člana 67. stav 2. u vezi stava 1. KZ RS i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i tri meseca, u koju se uračunava vreme provedeno u pritvoru od 11.05.2005. godine do 21.10.2005. godine. Prema optuženom BB je izrečena mera bezbednosti oduzimanja predmeta krivičnog dela i to jednog noža dužine 25cm sa drvenom drškom i jedne ručne bombe M-50, zelena, serijskog broja 9011. Optuženi su obavezani da na ime troškova krivičnog postupka i to na ime veštačenja, solidarno plate sudu iznos od 37.024,00 dinara, a na ime paušala po 5.000,00 dinara. Prema optuženom AA je odbijena optužba da je učinio krivično delo neovlašćeno držanje i nošenje vatrenog oružja i municije iz člana 33. stav 1. ZOOM RS, u sticaju sa krivičnim delom nasilničko ponašanje iz člana 220. stav 1. KZ RS.

Protiv navedene presude, žalbu je blagovremeno izjavio branilac optuženog BB, zbog bitne povrede odredaba

krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona i odluke o kazni, s predlogom da se prvostepena presuda preinači i ovaj optuženi oslobodi optužbe za krivično delo iz člana 33. stav 3. u vezi stava 1. ZOOM, a za krivično delo iz člana 67. KZ RS, da mu se izrekne blaža kazna ili da se u odnosu na krivično delo iz člana 33. ZOOM pobijana presuda ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Žalbu je blagovremeno izjavio i Okružni javni tužilac zbog odluke o kazni, s predlogom da se pobijana presuda preinači i optuženima izreknu strože efektivne kazne.

Žalbu je blagovremeno izjavio i branilac optuženog AA, zbog odluke o kazni, s predlogom da se prvostepena presuda preinači tako što će se za svako krivično delo utvrditi pojedinačna kazna zatvora u kraćem trajanju i izreći jedinstvena kazna zatvora u kraćem trajanju.

U odgovoru na žalbu Okružnog javnog tužioca, branilac optuženog AA je osporio žalbene navode i predložio da se ova žalba odbije kao neosnovana.

Republički javni tužilac u podnesku Ktž.353/06 od 03.03.2006. godine, predložio je da se prvostepena presuda preinači, u smislu žalbenih navoda Okružnog javnog tužioca, a da se žalbe branilaca optuženih odbiju kao neosnovane.

Vrhovni sud je u sednici veća, održanoj u smislu člana 375. ZKP, u prisustvu branioca optuženog AA, a u odsustvu uredno obaveštenog Republičkog javnog tužioca, razmotrio spise predmeta, ispitao pobijanu presudu, cenio navode u žalbama, odgovor branioca optuženog AA na žalbu Okružnog javnog tužioca i predlog Republičkog javnog tužioca, pa nalazi:

Žalbe su neosnovane.

Pobijana presuda ne sadrži bitne povrede odredaba krivičnog postupka, niti povrede krivičnog zakona, na koje Vrhovni sud, kao drugostepeni sud, u smislu člana 380. stav 1. tačka 1. i 2. ZKP, pazi po službenoj dužnosti, niti bitne povrede na koje se žalbom branioca optuženog BB ukazuje.

Suprotno žalbenim navodima branioca optuženog BB, da je izreka presude nejasna i nerazumljiva u odnosu na krivično delo neovlašćeno nabavljanje, držanje i nošenje eksplozivnih materija iz člana 33. stav 3. u vezi stava 1. ZOOM RS, po oceni Vrhovnog suda, prvostepena presuda je jasna i razumljiva jer sadrži sve ono što u smislu člana 356. stav 1. tačka 1. ZKP mora imati presuda kojom se optuženi oglašava krivim, kao što je to u konkretnom slučaju. U smislu navedene zakonske odredbe, prvostepeni sud je u presudi kojom je optuženi BB oglašen krivim, naveo, ne samo za koje je delo oglašen krivim već je naveo činjenice i okolnosti koje čine obeležja krivičnog dela, kao i one činjenice od kojih zavisi primena određene odredbe krivičnog zakona. Te činjenice, u izreci pobijane presude sadržane su i u odnosu na navedeno krivično delo neovlašćeno nabavljanje, držanje i nošenje eksplozivnih materija iz člana 33. stav 3. u vezi stava 1. ZOOM, a sastoji se u naznačenju da je optuženi BB neovlašćeno držao i nosio eksplozivnu materiju – ručnu bombu, s obzirom na to da je radnja izvršenja navedenog krivičnog dela alternativno određena na više načina i može se sastojati u nabavljanju, držanju, nošenju, izradi, razmeni ili prodaji oružja, municije ili eksplozivne materije. Za postojanje dela bitno je da je radnja izvršenja preduzeta bilo kojom od više alternativno predviđenih delatnosti, a u svakom slučaju da bi neka od navedenih delatnosti mogla da ispuni uslove za radnju izvršenja konkretnog krivičnog dela učinilac mora da je preduzme neovlašćeno, dakle, protivpravno, protivzakonito, protivno odredbama ZOOM, što je optuženi BB i učinio, a čega je bio svestan. Priznanjem optuženog BB da je svestan da je držanje bombe zabranjeno, pokazao je da je u potpunosti bio upoznat sa situacijom da ovo oružje drži protivpravno, čime je isključen svaki vid zablude u pogledu držanja oružja, pa su neosnovani žalbeni navodi branioca ovog optuženog da je izreka presude nerazumljiva, jer izreka presude sadrži sve navedene elemente, a neosnovana je i u pogledu toga da sud nije utvrdio kako je ova eksplozivna materija nabavljena, odnosno kako se našla kod optuženog BB. Priznanje optuženog BB da je uzeo ručnu bombu iz krila jedne od devojaka, pa je sakrio u džep od farmerica u nameri da je sutradan preda u SUP, ovaj optuženi se opredelio za neovlašćeno držanje ovog oružja, a pod držanjem u smislu radnji izvršenja ovog krivičnog dela podrazumeva se državlina, faktička vlast učinioca na stvari koja je objekat radnje. Uzimanjem ove bombe, stavljanjem u džep farmerica, uspostavljena je faktička vlast optuženog BB na stvari, odnosno eksplozivnom materijom, a ta faktička vlast je manifestovana u njegovom daljem ponašanju prema oštećenima, koje ni prema iskazu optuženog i navodima žalbe nije sporno – držeći bombu u rukama ugrozio sigurnost više lica ozbiljnom pretnjom da će napasti na život i telo oštećenih VV, GG, DD i ĐĐ, tako što je sa bombom u rukama prilazio ovim oštećenima preteći im da će ih sve dići u vazduh i aktivirati bombu, hvatajući je za osigurač, da bi je, po nagovoru

oštećenog VV, odložio pored sebe, a potom izvadio nož iz džepa preteći im da će ih sve zaklati.

Iz opisa radnji navedenih u izreci pobijane presude, proizilaze sva bitna obeležja bića krivičnog dela neovlašćeno nabavljanje, držanje i nošenje eksplozivnih materija iz člana 33. stav 3. u vezi stava 1. ZOOM, u sticaju sa krivičnim delom ugrožavanje sigurnosti iz člana 67. stav 2. u vezi stava 1. KZ RS za koja je optuženi BB oglašen krivim. O svim odlučnim činjenicama dati su dovoljni, jasni i pravilni razlozi koji ne sadrže protivrečnosti, niti je izreka presude protivrečna datim razlozima ili pak, navedenim dokazima. Iz navedenih razloga se vidi i koji dokazi potvrđuju odlučne činjenice o izvršenju krivičnih dela, kako prvostepeni sud ceni izvedene dokaze i da dati razlozi odgovaraju sadržini izvedenih dokaza.

Iako se presuda napada zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, iz obrazloženja žalbe proizilazi da se presuda u suštini napada zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na krivično delo neovlašćeno nabavljanje, držanje i nošenje eksplozivne materije iz člana 33. stav 3. u vezi stava 1. ZOOM. Pobijajući utvrđeno činjenično stanje, branilac optuženog BB, delimično ponavlja odbranu sa glavnog pretresa pred prvostepenim sudom i pobija pravilnost ocene izvedenih dokaza, osporavajući pri tom činjenične i pravne zaključke prvostepenog suda od značaja za postojanje ovog krivičnog dela i krivične odgovornosti optuženog BB za ovo krivično delo.

Nasuprot ovim žalbenim navodima, Vrhovni sud nalazi da je činjenično stanje dovoljno razjašnjeno i da su u pobijanoj presudi dati pravilni razlozi u pogledu činjenica važnih za donošenje odluke, tako da se žalbenim navodima ne dovodi u sumnju zaključak prvostepenog suda da je optuženi BB, kritičnog dana – 03.05.2005. godine, oko 02,30 časova u ___, neovlašćeno držao i nosio eksplozivnu materiju – ručnu bombu i ozbiljnom pretnjom da će napasti na život i telo oštećenih ugrozio sigurnost više lica i to tako, što je držeći u rukama ručnu bombu M-50, serijskog broja 9011, prilazio oštećenima preteći im da će ih sve dići u vazduh i aktivirati bombu, hvatajući bombu za osigurač, da bi potom odložio bombu pored sebe, a po nagovoru jednog od oštećenih i potom izvadio nož iz džepa i držeći ga u ruci, pretio oštećenima da će ih sve zaklati, što su oštećeni VV, GG, DD i ĐĐ potvrdili svojim iskazima datim pred istražnim sudijom i na glavnom pretresu, a koje je prvostepeni sud cenio kao verodostojne. Iskazi svedoka su ocenjeni pojedinačno i u međusobnoj povezanosti, a u vezi sa navodima odbrane optuženih, u smislu člana 352. stav 2. ZKP, pa se žalbenim navodima utvrđeno činjenično stanje ne dovodi u sumnju, a i drugi izvedeni dokazi su u međusobnoj saglasnosti.

Pravno kvalifikujući utvrđeno činjenično stanje, pravilno je prvostepeni sud postupio kada je našao da se u radnjama optuženog BB stiču zakonska obeležja krivičnog dela neovlašćeno nabavljanje, držanje i nošenje eksplozivnih materija iz člana 33. stav 3. u vezi stava 1. ZOOM, u sticaju sa krivičnim delom ugrožavanja sigurnosti iz člana 67. stav 2. u vezi stava 1. KZ RS.

Međutim, kako je u toku postupka po žalbi – 01.01.2006. godine, stupio na snagu novi Krivični zakonik ("Sl. glasnik RS" br. 85/2005 od 06.10.2005. godine), Vrhovni sud nalazi da je Krivični zakonik povoljniji za učinioca, pa je prvostepenu presudu preinačio u pogledu pravne ocene dela po službenoj dužnosti.

Naime, odredbom člana 5. stav 2. Krivičnog zakonika, propisano je da ako je posle izvršenja krivičnog dela izmenjen zakon, jednom ili više puta, primeniće se zakon koji je najblaži za učinioca. Kako je prema tada važećem ZOOM za krivično delo neovlašćeno nabavljanje, držanje i nošenje eksplozivnih materija iz člana 33. stav 3. u vezi stava 1. ZOOM, predviđena kazna zatvora od najmanje pet godina, a za krivično delo ugrožavanje sigurnosti iz člana 67. stav 2. KZ RS, predviđena kazna zatvora u trajanju od tri meseca do pet godina, a za krivično delo izazivanje opšte opasnosti iz člana 187. stav 3. u vezi stava 1. KZ RS, kazna zatvora u trajanju od jedne do osam godina, a prema Krivičnom zakoniku, s obzirom na to da iz opisa radnji navedenih u izreci pobijane presude proizilaze sva bitna obeležja bića krivičnog dela nedozvoljeno držanje eksplozivnih materija iz člana 348. stav 3. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika, zaprećena kazna za ovo krivično delo je od jedne do osam godina, a da iz opisa radnji navedenih za drugo krivično delo za optuženog BB proizilaze bitna obeležja bića krivičnog dela ugrožavanje sigurnosti iz člana 138. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika, a zaprećena kazna za ovo krivično delo je od tri meseca do jedne godine, dok iz opisa radnji navedenih za drugo krivično delo koje je optuženi AA izvršio u sticaju sa krivičnim delom iz člana 348. stav 3. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika, proizilaze sva bitna obeležja bića krivičnog dela izazivanja opšte opasnosti iz člana 278. stav 3. Krivičnog zakonika za koje je zaprećena kazna zatvora u trajanju od 1 do 6 godina, Vrhovni sud nalazi da je ovaj novi Krivični zakonik povoljniji za učinioca, imajući u vidu kazne koje su propisane za označena krivična dela, pa je preinačio prvostepenu presudu u pogledu pravne ocene dela, tako što je radnje optuženog BB pravno kvalifikovao kao krivično delo neovlašćeno nabavljanje, držanje i nošenje eksplozivnih materija iz člana 348. stav 3. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika u sticaju sa krivičnim delom ugrožavanje sigurnosti iz člana 138. stav 3. Krivičnog zakonika, a radnje optuženog AA, kao krivično delo nedozvoljeno držanje eksplozivnih materija iz člana 348. stav 3. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika, u sticaju sa krivičnim delom izazivanje opšte opasnosti iz člana 278. stav 3. Krivičnog zakonika.

Ispitujući prvostepenu presudu u delu odluke o kazni, Vrhovni sud nalazi da su žalbe branilaca optuženih i Okružnog javnog tužioca neosnovane, s obzirom na to da su utvrđene kazne zatvora i izrečene jedinstvene kazne zatvora za navedena krivična dela ispod minimuma, odnosno u granicama propisanih kazni i u slučaju pravne kvalifikacije krivičnih dela koja je povoljnija za optužene.

Pored toga, prvostepeni sud je pravilno utvrdio okolnosti koje su od značaja za odmeravanje kazne optuženima u smislu člana 54. Krivičnog zakonika i to od olakšavajućih okolnosti za optuženog AA njegovu mladost, držanje pred sudom kao delimično priznanje, iskreno kajanje, kao i njegove lične i porodične prilike, a od otežavajućih okolnosti njegovu raniju osuđivanost, mada ne za istovrsno krivično delo, za optuženog BB od olakšavajućih okolnosti njegovu mladost iskreno držanje pred sudom i priznanje, njegove lične i porodične prilike, njegovu zdravstveno stanje kao i korektno držanje nakon izvršenja krivičnog dela, dok je od otežavajućih okolnosti cenio njegovu raniju osuđivanost, pa je optuženima pravilno utvrdio pojedinačne kazne zatvora i to za krivično delo nedozvoljeno držanje eksplozivnih materija iz člana 348. stav 3. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika optuženom AA, kaznu zatvora u trajanju od dve godine, a za krivično delo izazivanje opšte opasnosti iz člana 278. stav 3. Krivičnog zakonika kaznu zatvora u trajanju od 11 meseci i ovom optuženom izrekao jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 2 godine i 6 meseci, dok je optuženom BB za krivično delo nedozvoljeno držanje eksplozivnih materija iz člana 348. stav 3. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika, primenom odredaba o ublažavanju kazne - član 56. i 57. Krivičnog zakonika, utvrdio kaznu zatvora u trajanju od jedne godine, a za krivično delo ugrožavanje sigurnosti iz člana 138. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika kaznu zatvora u trajanju od 5 meseci i izrekao jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i tri meseca, nalazeći da su ove izrečene jedinstvene kazne adekvatne težini učinjenih krivičnih dela, stepenu krivične odgovornosti i društvenoj opasnosti optuženih kao izvršilaca i da će se tim kaznama ostvariti svrha kažnjavanja predviđena članom 42. Krivičnog zakonika, u okviru opšte svrhe krivičnih sankcija iz člana 4. stav 2. Krivičnog zakonika, posebno što se ni u žalbi javnog tužioca ne navode neke nove okolnosti koje bi mogle imati takav značaj koji bi opravdavao izricanje strože kazne, niti se u žalbama branilaca optuženih ukazuje na okolnosti koje bi opravdavale izricanje blaže kazne od one koju je optuženima izrekao prvostepeni sud.

Iz izloženog, na osnovu člana 388. i člana 391. ZKP, a u vezi člana 5. stav 2. Krivičnog zakonika, Vrhovni sud je odlučio kao u izreci presude.

Predsednik veća

sudija,

Janko Lazarević, s.r.

Zapisničar,

Gordana Burlić, s.r.

Za tačnost otpavka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

an